

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

22 septembre 2022

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi
du 16 mars 1971 sur le travail
visant à créer un véritable
droit à la déconnexion**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 55 **2307/ (2021/2022):**

- 001: Proposition de loi de Mme Rohonyi et M. De Smet.
002: Avis du Conseil d'État..

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

22 september 2022

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de arbeidswet
van 16 maart 1971,
met het oog op het instellen
van een echt recht om offline te zijn**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 55 **2307/ (2021/2022):**

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Rohonyi en de heer De Smet.
002: Advies van de Raad van State.

07725

N°1 DE MME ROHONYI ET M. DE SMET

Intitulé

Remplacer l'intitulé par ce qui suit:

“Proposition de loi modifiant la loi du 16 mars 1971 sur le travail et le Code pénal social, en vue de créer un droit à la déconnexion”.

JUSTIFICATION

L'amendement répond à l'avis du Conseil d'État rendu le 20 avril 2022 sur la proposition de loi en question (DOC 55 2307/002).

Cet avis considère que, pour être complet, l'intitulé doit également faire référence à la modification du Code pénal social, mais aussi que l'utilisation initiale du qualificatif “véritable” concernant le droit à la déconnexion n'a pas vraiment sa place dans un texte normatif, sans compter que la mesure dans laquelle un droit est réalisé résulte des mesures proposées.

Sophie ROHONYI (DéFI)
François DE SMET (DéFI)

Nr. 1 VAN MEVROUW ROHONYI EN DE HEER DE SMET

Opschrift

Het opschrift vervangen als volgt:

“Wetsvoorstel tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971 en van het Sociaal Strafwetboek, met het oog op het instellen van het recht om offline te zijn”.

VERANTWOORDING

Het amendement geeft gevolg aan het advies van de Raad van State van 20 april 2022 inzake het betrokken wetsvoorstel (DOC 55 2307/002).

In dat advies wordt aangegeven dat het opschrift omwille van de volledigheid ook naar de wijziging van het Sociaal Strafwetboek moet verwijzen. Het advies wijst er ook op dat het oorspronkelijke gebruik van het bijvoeglijk naamwoord “echt” niet goed thuishoort in een normatieve tekst en dat voorts de mate waarin een “recht” tot stand wordt gebracht, voortvloeit uit de voorstelde maatregelen.

N°2 DE MME ROHONYI ET M. DE SMET

Art. 2

Replacer l'article par ce qui suit:

“Art. 2. Dans l'article 38ter de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, inséré par la loi du 17 février 1997 et modifié en dernier lieu par la loi du 4 décembre 1998, le paragraphe 1er est complété par les alinéas suivants:

“Sans préjudice de l'application de l'article 16 de la loi du 26 mars 2018 relative au renforcement de la croissance économique et de la cohésion sociale:

1° le travailleur a droit à la déconnexion durant la période minimale de repos visée à l'alinéa 1er, lui garantissant le droit à la non-utilisation de moyens de communication digitaux à des fins professionnelles, auquel doit se conformer l'employeur;

2° le travailleur ne peut être contacté en dehors du temps de travail normal que pour des raisons exceptionnelles et imprévues nécessitant une action qui ne peut attendre la prochaine période de travail ou si le travailleur est désigné à un service de garde.

Par “temps de travail normal”, on entend toutes les périodes pendant lesquelles le travailleur est à la disposition de son employeur.

Le travailleur ne peut subir aucun préjudice s'il ne répond pas au téléphone ou ne lit pas de messages liés au travail en dehors de son temps de travail normal.”

JUSTIFICATION

L'amendement répond à l'avis du Conseil d'État rendu le 20 avril 2022 sur la proposition de loi en question (DOC 55 2307/002), lequel postule que la portée exacte du droit à la déconnexion doit être déterminée dans le texte, notamment quant à la joignabilité ou non du travailleur, par exemple, dans

Nr. 2 VAN MEVROUW ROHONYI EN DE HEER DE SMET

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 2. In artikel 38ter van de arbeidswet van 16 maart 1971, ingevoegd bij de wet van 17 februari 1997 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 4 december 1998, wordt § 1 aangevuld als volgt:

“Onverminderd de toepassing van artikel 16 van de wet van 26 maart 2018 betreffende de versterking van de economische groei en de sociale cohesie:

1° heeft de werknemer het recht offline te zijn tijdens de minimale rustperiode als bedoeld in het eerste lid, wat hem het recht op niet-gebruik van de elektronische communicatiemiddelen voor professionele doeleinden waarborgt, waarop de werkgever acht dient te slaan;

2° mag de werknemer buiten de normale arbeidstijd enkel worden gecontacteerd wanneer het gaat om uitzonderlijke en onvoorziene aangelegenheden waarbij actie vereist is die niet kan wachten tot de volgende arbeidsperiode, of indien de werknemer voor een wachtdienst is aangewezen.

Onder “normale arbeidstijd” worden alle periodes verstaan tijdens dewelke de werknemer ter beschikking staat van zijn werkgever.

De werknemer mag geen nadelen ondervinden wanneer hij buiten zijn normale arbeidstijd zijn telefoon niet opneemt of werkgerelateerde berichten niet leest.”

VERANTWOORDING

Het amendement geeft gevolg aan het advies van de Raad van State van 20 april 2022 inzake het betrokken wetsvoorstel (DOC 55 2307/002). In dat advies wordt erop gewezen dat de exacte draagwijdte van het “recht om offline te zijn” moet worden bepaald in de tekst, onder meer op het stuk van het

le cas de services de garde, et ce afin d'identifier de manière précise la *ratio legis* de la disposition légale.

L'amendement s'inspire ainsi de la recommandation de la section de législation au point 5 de son avis, selon laquelle il suggère de s'inspirer de la rédaction de l'article 7*bis* de l'arrêté royal du 2 octobre 1937 portant le statut des agents de l'État, inséré par l'arrêté royal du 2 décembre 2021.

Sophie ROHONYI (DéFI)
François DE SMET (DéFI)

al dan niet bereikbaar zijn van de werknemer, bijvoorbeeld in geval van wachtdiensten, teneinde nauwkeurig aan te geven wat de *ratio legis* van de wettelijke bepaling is.

Het amendement is aldus ingegeven door de aanbeveling in punt 5 van het advies van de afdeling Wetgeving, waarin wordt geopperd dat enige inspiratie kan worden gevonden in het bij het koninklijk besluit van 2 december 2021 ingevoegde artikel 7*bis* van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het rijkspersoneel.

N°3 DE MME ROHONYI ET M. DE SMET

Art. 3

Remplacer l'article par ce qui suit:

“Art. 3. Dans l'article 138 du Code pénal social du 6 juin 2010, modifié par la loi du 1er avril 2022, l'alinéa 1er est complété par un 4° rédigé comme suit:

“4° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a enfreint l'article 38ter, § 1er, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, dans le cadre de l'exécution du contrat de travail, quant au droit à la déconnexion du travailleur”.”

JUSTIFICATION

L'amendement répond à l'avis du Conseil d'État rendu le 20 avril 2022 sur la proposition de loi en question (DOC 55 2307/002).

Cet avis postule que les articles 138 et suivants du Code pénal social relatifs au temps de travail et de repos sont davantage appropriés pour être le siège de la sanction d'un non-respect de l'alinéa en projet de l'article 38, § 1er, de la loi sur le travail, que l'article 127 envisagé dans la rédaction initiale de l'article 3.

Le Conseil d'État considère qu'il serait davantage conforme à la classification du Code pénal social d'intégrer le cas du non-respect de l'alinéa en projet de l'article 38ter § 1er, de la loi sur le travail, dans le livre 2, chapitre 2, section 1re, du Code pénal social, qui comprend les articles 138 à 146.

Sophie ROHONYI (DéFI)
François DE SMET (DéFI)

Nr. 3 VAN MEVROUW ROHONYI EN DE HEER DE SMET

Art. 3

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 3. Artikel 138, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek van 6 juni 2010, gewijzigd bij de wet van 1 april 2022, wordt aangevuld met een punt 4°, luidende:

“4° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die bij de uitvoering van de arbeidsovereenkomst inbreuk heeft gepleegd op artikel 38ter, § 1, tweede lid, van de arbeidswet van 16 maart 1971, met betrekking tot het recht van de werknemers om offline te zijn.”.”

VERANTWOORDING

Het amendement geeft gevolg aan het advies van de Raad van State van 20 april 2022 inzake het betrokken wetsvoorstel (DOC 55 2307/002).

In dat advies wordt aangegeven dat de artikelen 138 en volgende van het Sociaal Strafwetboek met betrekking tot de arbeidstijd en de rusttijden beter geschikt zijn om er de sanctie in op te nemen in geval van niet-naleving van het voorgestelde lid van artikel 38, § 1, van de arbeidswet dan het in de oorspronkelijke redactie van artikel 3 overwogen artikel 127.

De Raad van Staat oordeelt dat het meer in lijn zou liggen met de systematiek van het Sociaal Strafwetboek om het geval van de niet-naleving van het voorgestelde lid van artikel 38ter, § 1, van de arbeidswet, te integreren in boek 2, hoofdstuk 2, afdeling 1, van dat Wetboek, dat de artikelen 138 tot 146 omvat.